
[2008-27-RE](#)

CAUSA 2008-27-RE

Número de registre 401-2008. Recurs d'empara

AUTE DEL 2 DE MARÇ DEL 2009

BOPA núm. 23, del 18 de març del 2009

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 6 d'octubre del 2008, per la representació processal del Sr. Razvan Costel Oancea, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 24 de gener del 2008, dictada pel Tribunal de Corts i contra les sentències del 30 de juny i del 10 de setembre del mateix any, dictades per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a un procés degut amb totes les garanties, del "Principi-Dret" a la presumpció d'innocència i del dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que acordi l'admissió a tràmit d'aquesta empara i que, en el seu dia, dicti una resolució que declari que s'han vulnerat els drets al·legats, que s'anul·lin les resolucions objecte del recurs i que es retrotreguin les actuacions al moment anterior a aquestes vulneracions;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 17 de novembre del 2008;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

El 24 de gener del 2008, el Tribunal de Corts va condemnar, entre altres, el Sr. Razvan Costel Oancea, com a responsable penal en concepte d'autor del delictes major de ser membre exercint un poder de fet en l'associació il·lícita a fi de cometre delictes, a la pena de 4 anys de presó, imposant-li la pena complementària d'expulsió del Principat per un termini de 15 anys.

Segon

El recurrent junt amb els altres condemnats en la mateixa causa va interposar recurs d'apel·lació contra la sentència esmentada.

El 30 de juny del 2008, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va desestimar el recurs d'apel·lació interposat pel Sr. Razvan Costel Oancea.

Tercer

El recurrent va interposar incident de nul·litat d'actuacions per considerar que la sentència recorreguda de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia havia vulnerat el principi a la presumpció de innocència i el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, ja que no examinava ni donava resposta motivada a cap de les al·legacions formulades en el recurs d'apel·lació contra la sentència dictada pel Tribunal de Corts, la qual es limitava a reprendre les conclusions del Tribunal de Corts i ratificava la condemna dictada pel Tribunal de Corts sobre la base d'una prova indiciària insuficient.

Quart

El 10 de setembre del 2008, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions per considerar, d'una banda, que el dret a la presumpció d'innocència no queda comprès en el dret a la jurisdicció i, per tant, no pot ser objecte del procediment excepcional de l'incident de nul·litat d'actuacions. I, d'altra banda, que els indicis sobre els quals el Tribunal de Corts va formar la seva convicció eren indicis plenament provats i que el raonament d'inferència realitzat pel Tribunal no era absurd ni arbitrari sinó, ben contràriament, plenament conforme a la lògica, i el fet que aquest Tribunal Superior de Justícia no analitzés els indicis un per un no pot suposar una manca de motivació quan està admès que una motivació per remissió és una motivació vàlida i que l'exigència de motivació de les resolucions judicials no imposa als tribunals el deure de fer una motivació exhaustiva.

Cinquè

El 6 d'octubre del 2008, la representació processal del Sr. Razvan Costel Oancea, va presentar un recurs d'empara en què manifestava que s'havia produït una vulneració del dret a un procés degut amb totes les garanties, del "Principi-Dret" a la presumpció d'innocència i del dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució. Quant al principi de presumpció d'innocència al·lega que "aquesta defensa s'ha vist en indefensió material en tant que no ha lograt que els diversos tribunals que han examinat les proves indiciàries retingudes contra el senyor Oancea **tinguessin en compte en primer lloc, acceptessin en segon lloc i motivessin en tercer lloc**, l'existència de tot un seguit de mancaments a la veritat dels fets tinguts com a provats sense fonament en Autes en alguns cassos, interpretacions arbitràries de traduccions incompletes o imprecises de diverses anotacions en llengua estrangera en altres cassos, que, atesa la natura indiciària de tot el material probatori, fonamenten a bastament, a criteri d'aquesta defensa, l'al·legació de violació del dret a la presumpció d'innocència i d'indefensió material".

També considera que la manca de motivació de la primera sentència del Tribunal Superior de Justícia "ve determinada i causada per la no acceptació d'elements que en Autes resulten o bé obertament contraris a la veritat, o bé a interpretacions arbitràries tal i com s'ha raonat als paràgrafs precedents. En cap cas s'ha al·legat, ni ara tampoc s'al·lega, la necessitat d'una motivació

fonamentada en la veritat dels fets obrant en Autes; en la plausibilitat de les traduccions i en la no arbitrarietat de les inferències”.

Per acabar, la part recurrent demana al Tribunal Constitucional que acordi l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara i que, en el seu dia, dicti una resolució que declari que s'han vulnerat els drets al·legats, que s'anul·lin les resolucions objecte del recurs i que es retrotreguin les actuacions al moment anterior a aquestes vulneracions.

Sisè

El 17 de novembre del 2008, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què considerava que el què realment pretenia el recurrent era una revisió i una reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, de les quals no es desprèn cap vulneració dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució, ja que contenen una fonamentació jurídica i no arbitrària.

Quant a la vulneració del dret a la presumpció d'innocència del recurrent, el Ministeri Fiscal constata que la sentència recorda que el dret fonamental a la presumpció d'innocència no impedeix la possibilitat que el tribunal formi el seu convenciment en base a la prova indiciària o indirecta, i en aquest cas, explicita detalladament els nombrosos elements acreditant aquesta prova indiciària. La sentència ha valorat els indicis incriminatoris per construir prova indiciària suficientment vàlida i eficaç per desvirtuar la presumpció d'innocència. La sentència conté un raonament mínim suficient del qual se'n desprèn que la decisió no és arbitrària.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2008-27-RE.

Fonaments jurídics

Primer

Pel que fa al dret a la presumpció d'innocència, el recurrent al·lega que:

- en el marc de l'incident de nul·litat d'actuacions, el Tribunal Superior de Justícia va considerar de manera errònia “que el dret fonamental a la presumpció d'innocència no queda comprès en el dret a la jurisdicció”;

- en el fons, la vulneració d'aquest dret derivaria del fet que els jutges van utilitzar indicis per concloure equivocadament en l'existència de circumstàncies agreujants consistentes en l'exercici d'un poder de fet i perquè el recurrent era el cap de l'associació il·lícita a fi de cometre delictes. Això és així perquè no va quedar provat que el recurrent dugués, els dies 8 i 9 de març, en efectiu, 10.100,00 euros i que s'haurien tingut en compte, degut a uns errors de traducció i a unes interpretacions errònies de les anotacions contingudes en les agendes compartides amb la seva companya, també inculpada, la Sra. N. C. Buturuga.

En altres termes, pel que fa a les circumstàncies agreujants, s'hauria vulnerat el dret a la presumpció d'innocència ja que “a la vista de tot el material probatori existent, no es compleixen els requisits de la jurisprudència andorrana per a que la prova indiciària sigui suficient per a fonamentar l'agreujant de grau tenir un poder de fet i ser cap de grup”.

En primer lloc, convé destacar que l'al·legació relativa a la dissociació dels drets a la presumpció d'innocència i a la jurisdicció manca de fonamentació.

En fer aquesta distinció entre aquests dos drets, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia es limita a tenir en compte que aquesta distinció es desprèn del text constitucional mateix, ja que l'article 10 de la Constitució els enumera de manera separada. Un, el dret a la jurisdicció, s'estableix en el primer paràgraf de l'article 10, i l'altre, el dret a la presumpció d'innocència, en el segon.

A partir d'aquesta distinció, el Tribunal Superior de Justícia afirma que l'al·legació relativa a la presumpció d'innocència no pot ser objecte del recurs de nul·litat d'actuacions. Tanmateix, aquesta consideració no ha impedit de cap manera el fet que la sentència del 10 de setembre del 2008 es pronunciés explícitament (la seva lectura és suficient) sobre els indicis inicialment tinguts en compte pel Tribunal de Corts per considerar que "eren indicis plenament provats i que el raonament d'inferència realitzat pel mateix Tribunal no era absurda ni arbitraria sinó, ben contràriament, plenament conforme a la lògica".

En realitat allò que el recurrent retreu a la jurisdicció ordinària, no és haver vulnerat el dret a la presumpció d'innocència pel que fa a les circumstàncies agreujants, sinó haver fet una interpretació dels indicis que la van dur a concloure en l'existència de les circumstàncies agreujants, tant pel que fa a l'exercici d'un poder de fet com per ser cap de grup.

El recurrent s'oposa a la conclusió a la qual arriben de manera successiva el Tribunal de Corts i el Tribunal Superior de Justícia, a partir de la seva interpretació dels indicis, perquè li és desfavorable i, d'aquesta manera, situa el debat en un terreny en què el Tribunal Constitucional no és competent.

En qualsevol litigi, el jutge del fons, que ha d'establir el valor de l'argumentació de les parts, ha de buscar, en relació amb els indicis de què disposa, en quina mesura estan confirmats o desmentits pels elements de les actuacions i per la instrucció de la causa i, en aquesta tasca, no el vincula cap principi rígid. En funció de si aquests indicis li semblen o no seriosos, precisos i concordants, forma lliurement la seva convicció i, la seva pertinença o la seva manca de pertinença jurídica no poden ser apreciades pel jutge constitucional, que si, així ho fes, ultrapassaria el seu rol.

En aquesta causa, quan es pretén que el Tribunal Constitucional es pronunciï en relació amb la valoració de la prova indiciària per part del Tribunal de Corts i del Tribunal Superior de Justícia, el recurrent omet que el recurs d'empara no és una tercera instància i que no permet al Tribunal Constitucional pronunciar-se en relació amb la correcció jurídica de les decisions objecte de recurs, ja que la Constitució no reconeix un dret constitucional per tal que es jutgi l'encert de la motivació de les decisions judicials.

Del què es tracta amb el control constitucional que permet el recurs d'empara, és d'un control que ha de limitar-se a verificar que les decisions objecte de recurs no contenen un error evident d'apreciació i que no estan mancades de raonabilitat des d'un punt de vista lògic o, excepcionalment, jurídic.

Atès el contingut de les decisions objecte de recurs, res permet considerar que aquest sigui el cas en aquesta causa.

Segon

El recurrent al·lega així mateix una manca de motivació de la sentència, tanmateix, la seva breu argumentació sobre aquest punt és poc consistent.

De fet, es resumeix en una síntesi del què ja havia desenvolupat en relació amb la presumpció d'innocència, ja que considera que “la manca de motivació de la primera sentència del Tribunal Superior ve determinada i causada per la no acceptació d'elements que en autes resulten o bé obertament contraris a la veritat, o bé a interpretacions arbitràries tal i com s'ha raonat als paràgrafs precedents” i que manca, per tant, “una motivació fonamentada en la veritat dels fets obrant en autes; en la plausibilitat de les traduccions i en la no arbitrarietat de les inferències.”

En realitat, amb el pretext de la manca de motivació, allò que es desenvolupa de nou és una crítica de les decisions objecte de recurs pel fet d'haver pronunciat la condemna del Sr. Razvan Costel Oancea amb l'agreujant de “ser-ho com a membre amb poder de fet.”

Pel que fa a la motivació pròpiament dita d'aquestes decisions i, concretament de les del Tribunal Superior de Justícia, només cal procedir a la seva lectura per constatar que és, de manera evident, a bastament suficient.

Per tant, les pretensions que planteja aquest recurs d'empara han de ser desestimades.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2008-27-RE, interposat per la representació processal del Sr. Razvan Costel Oancea, contra la sentència del 24 de gener del 2008, dictada pel Tribunal de Corts i contra les sentències del 30 de juny i del 10 de setembre del mateix any, dictades per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 2 de març del 2009.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat